

د کتاب سټورۍ مو له سره کم مه شه

د مطالعې اغېز
ارزښت، گټې او څرنگوالی

حمید الله همت

ډالی

د پښتو کتابونو د ژباړې په برخه کې وړ کس

ښاغلي میراحمد یاد ته

چې پخپلو ژباړليو کتابونو یې د پښتنو ځوانانو ژوند ښه ور بدله کړې او
کتاب لوست ته یې هڅولي!

ليکلی

- ۶..... سريزه
- ۷..... لومړۍ څپرکۍ
- ۸..... ولې بايد مطالعه وکړو؟
- ۸..... څکه چې لوستل او مطالعه د وگړو د پرمختگ لامل کېږي.
- ۱۸..... امريکا
- ۱۹..... اروپا
- ۲۰..... چين
- ۲۲..... دمه
- ۲۵..... دويم څپرکۍ
- ۲۶..... کله بايد مطالعه وکړو؟
- ۲۶..... سهار وختي مطالعه
- ۲۸..... هغه مشهورې څېرې چې سهار وختي به يې مطالعه کوله
- ۲۹..... د شپې لخوا مطالعه
- ۳۱..... د دويم څپرکي پای
- ۳۲..... دمه

- درېم څپرکی ۳۵
- کوم کتابونه باید ولولو؟ ۳۶
- ژوند لیکونه ۳۹
- د درېم څپرکي پای ۴۰
- دمه ۴۱
- څلورم څپرکی ۴۳
- څه ډول باید مطالعه وکړو؟ ۴۴
- (۱) لېوالتیا ۴۴
- (۲) موخه ۴۷
- (۳) مسلکي مطالعه ۵۱
- دمه ۵۴
- پنځم څپرکی ۵۵
- شپږم څپرکی ۵۹
- اخځلیکونه ۷۲

سريزه

ولې مې دا کتاب وليکه؟

د ښوونځي په دوره کې به ځکه څوړېدم چې د ورځې به مې ساعتونه مطالعه کوله او د شپې به هم تر ناوخته ورته ناست وم، خو بيا به هم د ازموينو پايلې هېڅ ښې نه وې.

د کمزورې حافظې له امله مې پوهنتون ونشو لوستلای، نو ځکه خو مې ازاده مطالعه پيل کړه. له څه مودې وروسته مې مطالعه دومره ښه شوه چې په يوه کال کې مې ۳۶۰ ډېر پلورل شوي نړيوال کتابونه ولوستل، پوهنتونونو ته د سيمينارونو لپاره ور وبلل شوم، او په تلويزوني او راډيويي خپرونو کې پر مطالعه وغږېدم.

دا چې ما څنگه وکولای شول چې په ۳۶۰ ورځو کې ۳۶۰ غوره کتابونه ولولم، ومې غوښتل چې دا راز له تاسو سره د کتاب په ښه شريک کړم. نو گرانه لوستونکيه!

اوس دې چې د ښې مطالعې د راز د پيدا کولو تکل کړی، هيله ده چې د کتاب د لوستلو پرمحال (ښه کوونکي قلم، پنسل، او د يادښت کتابچه) له ځانه سره ولرې.

درښت

حميدالله همت

۲۰۲۰/۶/۱۳

بغلان ولايت

لومړۍ څپرکۍ

که هر ماښام د تلوېزيون کتلو پر ځای ۱۵ دقيقې مطالعه وکړئ، په کال کې به مو ۱۵ کتابونه لوستي وي. که په همدې ډول مطالعې ته دوام ورکړئ، نو په ۷ کلونو کې به مو ۱۰۰ غوره کتابونه لوستي وي.

په دې توگه به تاسو د خپل نسل يو له تر ټولو غوره لوستو کسانو څخه وگڼل شئ. يادې موخې ته هره شپه تر ویده کېدو مخکې يوازې د ۱۵ دقيقو مطالعې پر مټ رسېدلای شئ.

برايان ټرېسي

ولې بايد مطالعه وکړو؟

۱. ځکه چې لوستل او مطالعه د وگړو د پرمختگ لامل کېږي.

امام بخاري (ح)

هغه به له مطالعې او لیکلو سره دومره بوخت وو چې کله به یې خوراکي توکي او توبه خلاص شول، نو واېښه به یې خوړل.

امام صاحب به د شپې شاوخوا ۲۰ ځلې وینېږده او د علم په اړه به یې هره هغه گټه لیکله چې ذهن ته به ورغله. نوموړي له علم سره دومره مینه درلوده چې له ۱۰۸۰ ښوونکو څخه یې زده کړې کړې وې او په زرگونو زده کوونکي یې درلودل. هغه په زیاته کچه مطالعه او لیکل کول او د یادو هڅو پایله یې د «صحيح البخاري» په نوم د احاديثو کتاب دی. یاد کتاب یې په ۱۶ کلونو کې بشپړ کړ چې له قرانکریم وروسته تر ټولو صحيح او کامل کتاب بلل کېږي. امام بخاري ۳۰۰،۰۰۰ حدیثونه زده کړل چې ۲۰۰،۰۰۰ یې غیر صحيح او ۱۰۰،۰۰۰ یې صحيح احاديث وو. ابن خزيمه وايي: «تر اسمان لاندې ما له امام بخاري (ح) څخه پوه کس نه دی لیدلی.»

برټرنډ راسل

نوموړي به تل د ځان وژنې په اړه فکر کاوه خو کله یې چې له مطالعې سره مینه پیدا شوه، بې ساری پرمختگ یې وکړ او تر ۱۰۷،۳۱۰،۰۰۰ څخه زیاتې کلمې یې ولیکلې.

راسل په ژوند کې دومره ستونزې درلودې چې ان یو ځل یې د ځان وژنې هڅه هم وکړه خو بريالی نه شو. څه موده وروسته یې له علم او پوهې سره مینه پیدا شوه او تل به یې لیک او لوست کاوه. هغه ۹۸ کاله عمر وکړ او څومره به یې چې عمر لوړېده، هغومره به له خپل ژونده خوشالېده. راسل دومره لیکنې وکړې چې که د نوموړي د ژوند پر ورځو ووېشل شي، هرې ورځې ته یې ۳۰۰۰ کلمې رسېږي. یعنې هغه کابو ۱۰۷،۳۱۰،۰۰۰ کلمې لیکلې دي.

هېروټاډو اتوټاکي

که څه هم پښې او لاسونه یې نه درلودل، خو کتاب یې تر ۳،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پورې وپلورل شو.

اتوټاکي په داسې حال کې نړۍ ته سترگې رڼې کړې چې نه یې لاسونه درلودل او نه هم پښې. دا چې هغه یوه ډېره بريالی کورنۍ درلوده نو نوموړی یې د معلولينو ښوونځي ته نه، بلکې د سالمو ماشومانو ښوونځي ته بوتلو. اتوټاکي هم خپله ټوله هڅه کوله او په پای کې یې د No one's perfect (هېڅوک بشپړ ندي) په نوم یو کتاب ولیکه چې یاد کتاب له ۳،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات وپلورل شو او په جاپان کې د وخت د غوره کتابونو په لړ کې راغی.

اوکاوا

تر نورو به یې درې چنده زیاته مطالعه کوله، له همدې امله یې کتابونه تر ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات وپلورل شول.

کله چې د نوموړي د IQ ازموينې پايله راوونه، له خپل ورور څخه يې ۵۰ سلنه کمې نمرې اخيستنې وې. نو کورنۍ يې له هغه څخه وغوښتل چې نشي کولای خپلو زده کړو ته دوام ورکړي. ښه به دا وي چې سوداگري او تجارت ته مخه کړي. خو اوکاوا دا خبره ونه منله او له خپلو سيالو همزولو او وروڼو څخه به يې درې چنده زياته مطالعه کوله، همغه وو چې په پای کې پر يوه بريالي او نامتو ليکوال بدل شو او کتابونه يې تر ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زيات وپلورل شول. د نوموړي تر ټولو نامتو کتاب د Think Big (لوی فکر) په نوم کتاب دی.

ناپېليون هېل

نوموړي نه د خوب لپاره مناسب ځای درلود او نه هم د خوړلو لپاره مناسب خواړه، خو د «فکر وکړئ او شتمنی شئ» کتاب يې تر ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زيات وپلورل شو.

هېل په ماشومتوب کې په داسې يوه کور کې اوسېده چې يوازې يوه کوټه يې درلوده، هغه به تل په دې تمه وو چې يو څوک خواړه ورته راوړي. نوموړی چې کله پر ښه او بد پوه شو، له علم او پوهې سره يې بې کچې مينه پيدا شوه. هغه پرېکړه وکړه خو د خلکو د ژوند د برياليتوب لپاره پوره کړي. همدې موخې ته د رسېدلو لپاره يې پوره ۲۵ کاله هڅې وکړې او ددې هڅو او خواړيو پايله يې د «فکر وکړئ او شتمن شئ» کتاب وليکلو. ياد کتاب په ۲۰۱۵ ميلادي کال کې تر ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه ډېر وپلورل شو او د نړۍ په ۶ هغه غوره کتابونو کې راغی چې د اقتصاد په اړه ليکل شوي دي.

اگاتا کرېستي

نوموړې ښوونځي ته ولاړه نه، خو د نړۍ د هغه غوره لیکوالانو په ډله کې راغله چې کتابونه یې تر ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات وپلورل شول.

کرېستي ښه حافظه نه درلوده او د درسونو په زده کولو کې یې خوند وه. هغه ښوونځي ته ولاړه نه. مور به یې ډېر زیار ورسره ایسته او نوموړې به هم تر خپلې وسې مطالعه کوله. تر دې چې د نړۍ د ترټولو غوره لیکوالانو په ډله کې راغله او کتابونه یې تر ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات وپلورل شول. که چېرې د هغې ټول کتابونه راټول شي نو له اېفل څخه لوی څلی ترې جوړېدای شي. په ۲۰۰۳ کال کې یوازې په فرانسه کې د هغې کتابونه ۸،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه وپلورل شول. نوموړې د جنایي ناولونو یوه پیاوړې لیکواله وه چې له همدې امله یې د جرمنو ملکه یا Queen of crimes لقب خپل کړ.

بنجامین فرانکلین

نوموړي به د غوښې او ترکاری پر پیسو کتابونه اخیستل او په پای کې یې د نوي عصر د سقراط لقب خپل کړ.

دا چې فرانکلین ډېرې مالي ستونزې درلودې نو له دوو کلونو څخه زیات ښوونځي ته نه ولاړ. هغه په یوه چاپخونه کې کار کاوه. نوموړي به د ورځې لخوا سخت کار کاوه او د شپې لخوا به یې د هغه شمعو رڼا ته مطالعه کوله چې له ډېرانو څخه به یې راټولې کړې وې. فرانکلین به تل

مطالعه کوله خو ستونزه یې دا وه چې د مطالعې لپاره یې کتابونه نه درلودل، نو له خپلو ملګرو څخه به یې کتابونه په پور اخیستل او له لوستلو وروسته به یې بېرته ورته سپارل.

نېلسن منډیلا

نوموړی د خپل پلار په کالیو کې ښوونځي ته ولاړ، خو هېڅکله غربت ته تسلیم نه شو او له زده کړو یې مخ وانه راوه، همغه وو چې مبارزې یې رنگ راوړ او د خپل هېواد ولسمشر شو.

منډیلا په داسې یوه غریبه کورنۍ کې نړۍ ته سترګې پرانیستې چې تر ۱۸ کلنۍ یې بالښت نه پېژانده. هغه به چې کله ښوونځي ته تلو نو د اغوستلو لپاره یې مناسب کالي نه درلودل. پلار یې له خپلو زړو کالیو څخه د ښوونځي یونیفورم ورته جوړ کړ. که څه هم یاد یونیفورم د ده په بدن کې ډېر لوی وو خو ده به بیا هم اغوست. منډیلا تر اتلس کلنۍ پورې بالښت نه پېژاند او نه یې هم په کور کې بالښت درلود. هغه دې ته ورته گنې نورې ستونزې هم درلودې. خو ددې ټولو ستونزو سره سره هغه بیا هم خپلو زده کړو ته دوام ورکړ او په پای کې د خپل هېواد یو منلی او محبوب ولسمشر شو چې د «مخولو» یعنې بابا لقب یې ترلاسه کړ. نوموړي په خپل هېواد کې د تور پوستکو پر وړاندې کابو ټولې شته ستونزې له منځه یوړې او له سپین پوستو سره یې حقوق مساوي شول.

بېل گټېس

په داسې حال کې چې د نړۍ دویم شتمن کس بلل کېږي، بیا هم په کال کې ۵۲ کتابونه لولي.

بېل گټېس له مطالعې سره دومره مینه درلوده چې په ۷ کلنۍ کې یې د World book

په نوم مشهور کتاب چې ۱۴۰۰۰ مخه یې درلودل، ولوست. هغه به په هر حالت کې مطالعه کوله. بېل گټېس به د پوهې د ترلاسه کولو لپاره ډېرې هلې ځلې کولې، تر دې چې په پای کې د نړۍ تر ټولو شتمن کس وبلل شو. نوموړی که څه هم د نړۍ لومړی شتمن کس شو خو له مطالعې سره یې اړیکې پرې نه کړې او اوسمهال هم هره اونۍ یو کتاب مطالعه کوي، یعنې بېل گټېس په یو کال کې ۵۲ کتابونه لولي. نوموړي څه موده مخکې د واکسین په اړه لیکل شوی ۴۰۰ مخه کتاب په ډېره کمه موده کې ولوست.

البرټ انشتین

که څه هم په ماشومتوب کې د لېوني خطاب ورته کېده خو وروسته بیا د شلمې پېړۍ تر ټولو لوی عالم وبلل شو.

انشتین ته به د خپلې کورنۍ غړو د لېوني په سترګه کتل، ځکه چې هغه به د خپلو بوټونو مزي نشوای تړلای، درسونه یې نشوای زده کولای او ان په خبرو کولو کې یې هم ستونزه درلوده. هغه چې کله ځوان شو، له علم او پوهې سره یې مینه پیدا شوه، خپله مینه یې نوره هم پیاوړې کړه او همدا

له علم سره يې مينه وه چې يو نامتو او عظيم شخصيت ترې جوړ شو. نوموړی بالاخره د شلمې پېړۍ د تر ټولو لوی عالم په توگه وپېژندل شو. دا چې له ده سره به د ډېرې بوختيا له امله د وېښتانو د کمولو او د بوټونو د مزو د تړلو وخت نه وو نو ځينې خلکو به ورته Crazy hair ويل، ځکه چې وېښتان به يې ډېر بې نظمه او لوی وو.

۲. ځکه چې لوستل د صحت او روان د ښه والي لامل کېږي.

دلته مونږ تاسو ته هغه مشاهير لنډه در پېژنو چې له گڼ شمېر جدي او روغتيايي ستونزو سره سره يې زده کړو ته دوام ورکړ او په پای کې بريا ته ورسېدل.

که غواړئ چې ښه روغتيا ولرئ، نو ښه مطالعه وکړئ!

سقراط

هېلېن کېلر

نوموړې په ښه توگه خبرې کول، اورېدل او ليدل نشوای کولای تر څو بريا ته يې ورسوي. هغې له علم او پوهې سره ډېره مينه درلوده، همغه وو چې د خپلې ښوونکې په مرسته يې زده کړو ته دوام ورکړ او پايله يې دا شوه چې د نړۍ د ۱۰ غوره مېرمنو په ډله کې وشمېرل شوه. هغې ډېرو هېوادونو ته سفرونه وکړل، په گڼو پوهنتونونو کې يې ويناوې وکړې او گڼ شمېر ستاينليکونه يې ترلاسه کړل.

نيوتن

د نيوتن په اړه دا تمه نه وه چې هغه دې ژوندی پاتې شي، ځکه چې نوموړی یو کمزوری ماشوم وو. کله چې یو څه رالوی شو او ښوونځي ته ولاړ، څرگنده شوه چې پیاوړې حافظه نه لري. خو هغه له پوهې سره ډېره مینه درلوده او همدا له علم سره یې د خپلې مینې پالل وو چې له هغه څخه یې د نړۍ یو لوی او نامتو شخصیت جوړ کړ. د فزیک په برخه کې یې لویې لاسته راوړنې درلودې چې اوس هم د جاذبې قوې له موضوع سره د نيوتن نوم حتمن اخیستل کېږي.

جېمز واط

نوموړی په ماشومتوب کې ډېر تنبل وو او په ښوونځي کې به د خپلو ټولگيوالو له لوري ډارول کېده. هغه یو غریب ماشوم وو او په یوه مغازه کې یې کار کاوه. هغه به سهار وختي پاڅېده، د دوکان په مخکې به ناست وو او مطالعه به یې کوله. د نوموړي د هڅو او خواريو پایله دا شوه چې هغه ته یې «د صنعتي انقلاب د اصلي څېرې» لقب ورکړ.

وېکتور سېربرياکوف

دا چې نوموړي ډېره کمزوري حافظه درلوده نو د ښوونکو لخوا ورته د ښوونځي د پرېښودو سپارښتنه وشوه. خو هغه پر ځان باور درلود او ډېرې هڅې یې وکړې. د خپلو هڅو په پایله کې نوموړی د مینسا سوسایټي په راس کې پاتې شو او خپله IQ یې ۱۶۱ ته ورسوله. همغه وو چې د نړۍ پر یو مشهور او نامتو کس بدل شو.

وېكتور هوگو

هوگو په ماشومتوب کې دومره کمزوری او بې ځانه وو چې له مور پرته یې بل هېچا هم دا تمه نه لرله چې گنې هغه دې د څو ورځو لپاره هم ژوندی پاتې شي. خو داسې ونه شول، د (بېوزلان) اثر په لیکلو سره هغه په نړۍ کې د یو محبوب شخص په توګه وپېژندل شو چې د جنازې په مراسمو کې یې له دوه میلیونو څخه زیاتو کسانو ګډون کړی وو.

بلز پاسکال

پاسکال په ماشومتوب کې خورا ضعیفه او کمزوری ماشوم و خو کله چې یو څه رالوی شو نو له ریاضي سره یې مینه پیدا شوه او په یاده برخه کې یې د پام وړ لاسته راوړنې درلودلې. څه موده وروسته یې د حساب ماشین اختراع کړ چې یادې اختراع لوی شهرت ور په برخه کړ. هغه د ډېرو خوارو او زیاتو مطالعو په پایله کې ناروغ شو او وروسته ومړ.

جون ډومنيک

که څه هم نوموړی په اندامونو شل وو خو د خپلې چې سترګې په ۲۰۰،۰۰۰ اشارو یې ۱۳۷ مخه کتاب ولیکه او د نړۍ د مشهورو لیکوالانو په ډله کې راغی.

خلدون سنجاب

هغه هم په اندامونو شل وو، خو نوموړي وکولی شول چې د خپلو شونډو په خوځولو سره خپل کتاب بشپړ کړي او خورا ډېر شهرت ترلاسه کړي.

ماکسیم گورگي

گورگي په ماشومتوب کې ډېرې ستونزې درلودې، هغه یو ځل حتی د ځان وژنې هڅه هم وکړه، خو گورگي دومره کمزوری و چې په خپله دغه هڅه کې هم بریالی نشو. همغه وو چې وروسته یې پر ځان د گورگي (تریخ سړی) نوم کېښود. څه موده وروسته یې له مطالعې سره مینه پیدا شوه او په یاده برخه کې یې ډیرې هڅې وکړې، تر دې چې د ادبیاتو د اتل لقب یې خپل کړ.

۳. ځکه چې مطالعه ژوند ژغوري

یو کس وو چې په ډېرو کلمو پوهېده، هغه به یادې کلمې د سرو زرو د ډېر شمېر سکو په مقابل کې خلکو ته ور زده کولې. که څه هم دا ډېر لوړه بیه وه خو خلکو به بیا هم د یادو کلمو د زده کړې په پار دغه بیه پرې کوله، ځکه چې دغه نوو کلمو د هغوی پر ژوند ژور اغېز کړی وو.

دغه کس یوه ورځ پادشاه ته د سرو زرو ۳۰ سکو په بدل کې یوازې درې کلمې وښودې او هغه کلمې «زه پر هر څه پوهېږم». وې. یوه ورځ چې نایي د پادشاه وېښتان جوړول، پادشاه دغه کلمې «زه پر هر څه پوهېږم»، په پرله پسې توګه له ځان سره تکرارولې، دغه شېبه ناڅاپه د نایي له لاسه یو لوی چاقو ولوېد، نایي وارخطا شو او پادشاه ته یې په زاریو وویل، زه هېڅ ګناه نه لرم، ستا ورور راته ویلي وو چې پادشاه باید ووژنې. نایي له دې وېرې چې ګواکي پادشاه رښتیا هم پر هر څه پوهېږي، چاقو یې له لاسه ولوېد او پادشاه له وژل کېدو وژغورل شو.

همغه وو چې پادشاه پوه شو چې ډېرشو سکو په بدل کې زده کړو کلمو د هغه ژوند وژغوره.

۴. ځکه چې لوستل د هېوادونو د پرمختګ لامل کېږي.

امريکا

کله چې په ۱۸۹۵ مېلادي کال کې امريکا له اقتصادي څوړ سره مخ شوه، نو د مرکزي امريکا يوه سوداګر «اورېسن سوېټ مارډن» په دې پېښه کې خپل هوټل چې ټوله شتمني يې همدا وه، له لاسه ورکړ. نوموړي د يوه کتاب د ليکلو پرېکړه وکړه، همداسې يې وکړل. همغه وو چې د يو کال هڅو وروسته يې د Pushing to the front (مخ پر وړاندې تګ) په نوم يو کتاب چې ۸۰۰ مخه وو، وليکه. د نوموړي دغه کتاب په يوه اور لګېدنه کې له منځه لاړ خو هغه يو ځل بيا هڅې او خوارۍ وکړې خو چې کتاب يې يو ځل بيا بشپړ کړ. که څه هم په لومړيو کې د ياد کتاب چاپولو ته چا زړه نه ښه کاوه خو له ډېرو هڅو وروسته کتاب چاپ شو او د امريکا پر نفوذ لرونکو او نامتو کسانو لکه ناپېليون هېل، توماس اډېسن او هنري فورډ باندې يې خورا ډېر اغېز وکړ.

د امريکا ډېر شمېر پانګوال او سياستوال پر دې باور دي چې همدا کتاب Pushing to the front ددې لامل شو تر څو امريکا شلمې پېړۍ ته د نه شي. نو دا چې نن ورځ امريکا د نړۍ لوی اقتصادي ځواک بلل کېږي، يو بنسټيز لامل يې همدا کتاب او هغه وګړي دي چې ياد کتاب ورباندې اغېز کړی وو.

اروپا

رښانس

رښانس لاتیني کلمه ده چې د «بیا ځلې ژوند» مانا لري.

رښانس هغه فرهنګي خوځښت دی چې پوهې، هنر او پرمختګ ته ځانګړې پاملرنه پکې وشوه. اروپایانو په دې دور کې له لاتیني او نورو ژبو څخه ژباړې وکړې، د اشراقو له علومو څخه یې ګټه واخیسته او د نړۍ په اړه یې د ډېرو معلوماتو د پیدا کولو هڅه وکړه. یاده دوره د پوهې او پرمختګ تر ټولو غوره دوره وه. دا چې اروپا نوې له تیاره پېړۍ (یعنې له هغه وخت څخه چې علم، هنر او پرمختګ پکې محدود ساتل شوي وو) څخه راوتې وه او د پرمختګ پر لور چټکه روانه وه نو کتابونو ته اړتیا او لېوالتیا ورځ تر بلې ډېرېده تر څو عام وګړي پوهې ته لاسرسی ولري.

خو ستونزه دا وه چې کتابونه ډېر کم وو، دا ځکه چې د کتاب لیکل ډېر سخت وو او یوه پیاوړې لیکوال کولای شول چې د هر څومره زیات او سخت کار په پایله کې په ټول کال کې یوازې دوه کتابونه ولیکي. د کتابونه د کمښت له امله یوازې د شتمنو خلکو زامنو کولای شول چې کتابونه وپېري او په ښوونځیو کې زده کړې تر ډېره په شفاهي ډول ترسره کړي. دغه وخت یوهانس ګوټنبرګ د شلو کالو پرله پسې هڅو په پایله کې چاپ ماشین اختراع کړ. د یاد ماشین په اختراع کېدو سره په ډېره لږه موده کې کابو ټولو اروپایانو وکولای شول چې پوهې ته لاس رسی ومومي، دا ځکه چې په راتلونکو ۴۰ کلونو کې تر ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ څخه ډېر کتابونه چاپ شول.

دا چې نن سبا اروپا د پرمختګ بېلګه بلل کېږي، یو بنسټیز لامل یې همغه د رنسانس یا بیا ځلې ژوند دوره وه، کومه چې پوهې، هنر او پرمختګ ته ځانګړې پاملرنه پکې وشوه.

چین

چین چې نن ورځ د نړۍ دویم اقتصادي ځواک بلل کېږي، یو بنسټیز لامل یې له پوهې سره د چینایي وګړو مینه او لېوالتیا ده. په چین کې د «هنان» په نوم یوه سیمه ده چې په ډېرو لوړو غرونو کې موقعیت لري. دا چې هنان سیمه په ډېرو لوړو غرونو کې واقع شوې ده نو ځکه دولت هم پوره پاملرنه نه ورته کوي. د هنان خلک خپل اولادونه له شته ستونزو سره سره ښوونځیو ته لېږي. زده کوونکي هره ورځ شاوخوا ۴۸ کیلو متره واټن پلۍ تګ کوي تر څو ښوونځي ته ورسېږي. د دومره ستونزو سره سره بیا هم د هنان سیمې ماشومان زده کړو او د پوهې حاصلولو ته پوره لېوالتیا لري، ځکه خو هغوی وايي: «هېڅ لوړ غر نه شي کولای چې موږ له ښوونځي څخه را وګرځوي».

د چین د خلکو د یادې ارادې څخه څرګندېږي چې که چېرې هېڅ لوړ غر دوی له ښوونځي څخه نه شي را ګرځولای، نو په همدې توګه هېڅ ډول ستونزې نه شي کولای چې د دوی د پرمختګ او ودې خنډ وګرځي.

له دې څخه جوتېږي چې د امریکا، چین، اروپا او د نړۍ د نورو هېوادونو د پرمختګ او ودې یو عمده او بنسټیز لامل پوهه او مطالعه ده.

د لومړي څپرکي پای

۱. ولې باید مطالعه وکړو؟
۲. د امریکا، اروپا او چین د پرمختګ لاملونه څه وو؟
۳. لوستل څه ډول د وګړو د پرمختګ لامل کېدای شي؟
۴. ایا لوستل د روغتیا د ښه والي لامل کېدای شي؟ څنګه؟
۵. راسل څه ډول دومره ډېرې بریاوې ترلاسه کړې؟
۶. یو بې پښو او بې لاسونو کس «اتوټاکی» څه ډول په داسې یو بريالي کس بدل شو؟
۷. جېمز واط، نیوټن، اګاتا کرېسټي او البرټ انشتین څه ډول وکولای شول چې د نړۍ پر لویو شخصیتونو بدل شي، حال دا چې هر یوه یې جدي ستونزې درلودې؟

د۵

۱. امام احمد (ح) به د علم د زده کړې لپاره ځان پر ځمکه را کښود.
۲. امام ابو حنيفه (ح) د علم د زده کړې لپاره د کور سامان او وسايل وپلورل.
۳. له امام بخاري (ح) سره به چې د علم د زده کړې پر مهال توبه او خرڅ خلاص شول، نو واښه به يې خوړل.
۴. سفیان ثوري د علم د زده کړې له امله ۳ ورځې پرله پسې وږی پاتې شو.
۵. ابن ابي حاتم د علم د زده کړې پر مهال ۷ مياشتې وچه ډوډۍ وخوړله.
۶. عبید بن یعیش ۳۰ کاله په خپل لاس ډوډۍ ونه خوړله، ځکه چې لیکل به يې کول او خور به يې ډوډۍ په خوله کې ورکوله.
۷. حافظ بن ابراهيم د احاديثو د لیکلو په خاطر پوره ۳۰ کاله مړه ورځ يوازې يوه وچه ډوډۍ خوړله.
۸. ابو نصر فارابي به د شپې لخوا د سپوږمۍ رڼا ته مطالعه کوله.
۹. ابن تیمیه د ډېرې مطالعې له امله سخت ناروغ شو.
۱۰. بلز پاسکال د ډېرې مطالعې له امله ومړ.
۱۱. د ابن المقفع گوتې د ډېرو لیکلو له امله راقات شوې.

۱۲. موزار په یخه کوټه کې د ډېرو لیکلو له امله سخت ناروغ شو او وروسته ومړ.
۱۳. بنجامین فرانکلین به د شپې لخوا هغه نیمه سوو شمعو ته مطالعه کوله چې له ډېرانو څخه به یې راټولې کړې وې.
۱۴. ژان ژاک روسو به وچه ډوډۍ خوړله او مطالعه به یې کوله.
۱۵. داستایوسکی به په پټه مطالعه کوله.
۱۶. فرېدرېک ډوګلاس په پټیو کې له را څرېدلو لوحو څخه توري زده کړل.
۱۷. هېټلر به زاړه کالي اغوستل خو نوي کتابونه به یې لوستل.
۱۸. انتوني رابینز په ۷ کلونو کې ۷۰۰ کتابونه ولوستل.
۱۹. فېل کاسټرو چې کله په زندان کې وو، نو په هرو ۲۴ ساعتونو کې به یې ۱۵ ساعته مطالعه کوله.
۲۰. بېل گېټس په ۷ کلنۍ کې د World book په نوم کتاب ولوست چې ۱۴۰۰۰ مخه یې درلودل.
۲۱. ډاکټر سنډي پوره ۶ کاله هره ورځ ۶ ساعته مطالعه کوله.
۲۲. مېچل په ۸ کلونو کې ۵۰۰۰ کتابونه ولوستل.
۲۳. توماس لېبس په ۵ ورځو کې ۳۵ کتابونه ولوستل.
۲۴. جې شي ټي د کال په ۳۶۰ ورځو کې هره ورځ یو کتاب لوست.
۲۵. سټیون هورډ برگ د نړۍ تر ټولو هغه چټکو لوستونکو څخه دی چې په یوه دقیقه کې کولای شي ۲۵۰۰۰ کلمې ولولي.

۲۶. برترنډ راسل شاوخوا ۱۰۷,۳۱۰,۰۰۰ کلمې ليکلي دي.
۲۷. په نړۍ کې تر ټولو ډېرې ورځپاڼې هندوان لولي.
۲۸. هر هندي وگړی په کال کې ۳۱۵۱۰ دقيقې مطالعه کوي.
۲۹. کوپرنیک خپل کتاب په ۱۳۸۲۴۰ ساعتونو کې وليکه.
۳۰. امام بخاري (ح) صحيح البخاري کتاب په ۱۶ کلونو کې وليکه.
۳۱. په برازيل کې چې هر زنداني کس يو کتاب ولولي نو د زندان له پاتې ورځو څخه يې څلو ورځې کمېږي.
۳۲. په هند کې چې هر څوک په سلمانۍ کې کتاب ولولي، تخفيف ورکول کېږي.
۳۳. په عراق کې کتابتونونه نه تړل کېږي، ځکه هغوی پر دې باور دي، هغه څوک چې کتاب لولي، غلا نه کوي او هغه څوک چې غلا کوي، هغوی کتاب نه لولي.

دویم څپرکی

که چېرې په اونۍ کې یو غوره کتاب ولولئ، نو په کال کې به مو ۵۲ غوره کتابونه لوستي وي، په دې مانا چې د نړۍ د دویم شتمن کس یعنې بېل گېټس هومره مطالعه به مو کړې وي. دغه چاره په ورځ کې د یو ساعت مطالعې په مرسته هم ترسره کېدای شي.

کله باید مطالعه وکړو؟

د مطالعې اړوند تر سره شویو څېړنو ته په کتو سره، د مطالعې لپاره غوره وخت سهار له خوبه وروسته او د شپې له خوب څخه مخکې وخت دی.

سهار وختي مطالعه

۱- کله چې په سټنفورډ پوهنتون کې د خوب په اړه څېړنه کېده، نو د گارډنر په نوم یو کس باندې یاده تجربه ترسره شوه. نوموړي پوره ۱۱ ورځې خوب ته پرېښودل شو، بالاخره د یادې څېړنې او تجربې څخه دوه په زړه پورې پایلې ترلاسه شوې.

لومړی: کله چې موږ ویده یو نو په دې وخت کې مو په مغز کې Brain cells (مغزي حجرې) تولیدېږي، یادې حجرې د مطالعې او په ځانگړې توگه د ترسره شوې مطالعې د اخذ لپاره ډېرې غوره دي. نو د سهار وخت هغه وخت دی چې زموږ مغزي حجرې نوې تولید شوې وي او په ښه توگه اخذ کولای شي. له همدې امله به د نړۍ ډېرو مشهور کسانو هم سهار وختي مطالعه کوله چې د هغوی غوره بېلگې اګاتا کرېستي، همنګوي، اوباما، جېمز واټ، ډیبي ماکومبر او داسې نور دي.

دویم: دویمه پایله چې له دغې څېړنې لاسته راغله، دا وه چې د خوب پر وخت زموږ مغزي فشار (Tension) له منځه ځي او د همدې فشار د نشتوالي وخت د مطالعې لپاره تر ټولو غوره وخت دی. د نړۍ ډېرو نامتو وگړو د یادې تجربې او څېړنې پایله مثبتې او ګټوره وبلله.

۱. د ایت شریف ژباړه ده چې (او خوب مو ستاسو لپاره د آرام او راحت سبب گرځولی دی). له پورته ایت څخه څرگندېږي چې زمونږ ټولې ستړیاوې د خوب پر مټ له منځه ځي او له خوب څخه وروسته د آرام او راحت احساس کوو چې همدا راحت د مطالعې لپاره غوره وخت دی.
۲. علماء په دې باور دي چې اوزون گاز د سهار پر مهال تر بل هر وخته ډېر وي. یاد گاز د عصبي عضلو د خوښی لامل کېږي، له همدې امله سهار وخت د مطالعې لپاره ښه وخت کېدای شي.
۳. حضرت محمد ﷺ هم له الله ﷻ څخه د خپل امت لپاره د ښه سهار غوښتنه کړې نو غوره ده چې خپل سهار په لوستلو پیل کړو.
۴. د سهار وختي مطالعې یوه بله گټه دا ده چې په دغه وخت کې د هاضمې سېستم فعالیت نه کوي. ځکه چې یاد سېستم د بدن تر ټوله ډېره انرژي مصرفوي، نو دا چې دغه وخت د څو پرله پسې ساعتونو لپاره خوراک نه وي شوی، د هاضمې سېستم هم فعالیت نه کوي او یاد وخت د مطالعې لپاره غوره وخت بلل کېږي.
۵. د سهار وختي مطالعې یوه ښېگڼه د بوختو کسانو لپاره دا ده چې که چېرې بوخت کسان د ورځې لخوا وخت نه لري، کولای شي له دې وروسته د نورو ورځو په پرتله خپلې ورځې وختي پیل کړي او دغه وخت چې له خوبه وختي پاڅېدلي، مطالعې ته وقف کړي. د یادو کړنو د ترسره کوونکو غوره بېلگې جېمز وایټ او بېل گېټس دي.

هغه مشهورې خبرې چې سهار وختي به يې مطالعه کوله

۱. اګاتا کرېستي: نوموړې لیکوالې په جنایي ناول لیکلو کې د جرمونو د ملکې لقب گټلی وو او کتابونه يې د نړۍ په ۱۰۳ ژبو ژباړل شوي او تر ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوي دي. هغې به تل سهار وختي مطالعه او لیکل کول.

۲. همینګوی: هغه د بودا او سیند په نوم د کتاب لیکوال دی چې یاد کتاب ۲۷۰۰۰ کلمې لري، او تر چاپ وړاندې ۲۰۰ ځلې اصلاح شوی دی. یاد کتاب د نړۍ تر ټولو لویه جایزه یعنې Noble Prize هم خپله کړې ده. ددې کتاب لیکوال همینګوی به هم تل سهار وختي مطالعه کوله او لامل يې دا په گوته کړی وو چې سهار وختي هوا ښه وي او هېڅ ډول مزاحمت او خنډ شتون نه لري.

۳. اوباما: نوموړی چې اوس مهال يې ټوله نړۍ د یو محبوب کس په توګه پېژني، په ماشومتوب کې به يې مور ډېر وخته پاڅاوه او په پخلنځي کې به يې د مطالعې په موخه اېښي مېز ته د کېناستلو لپاره اړ ایسته. که څه هم یاده چاره نه یوازې اوباما ته، بلکې د هغه مورته هم ستونزمنه وه خو دوی به تل دغه کړنه ترسره کوله، د یادو ستونزو او هڅو پایله دا شوه چې اوباما خپل ځان نړۍ ته ور وپېژاند. د هغه د بریاوو یو عمده لامل سهار وختي مطالعه کول وو.

۴. جېمز وایټ: نوموړی په ماشومتوب کې خورا کمزوری ماشوم وو. دا چې هغه په یوه غریبه کورنۍ کې زېږېدلی وو، نو د کور د مالي ستونزو د حل په موخه يې کار هم کاوه. نوموړي په یوه دوکان کې کار کاوه او سهار وختي به يې له دوکان پرانیستلو مخکې څو ساعته پرله پسې مطالعه

کوله. د همدې خواريو او هڅو پايله وه چې جېمز وائټ وروسته د صنعتي انقلاب د پلار لقب خپل کړ. د نوموړي د بریا یو لوی راز همدا سهار وختي مطالعه کول په گوته شوي دي.

۵. ډیبي ماکومبر: نوموړې یوه غریبه مېرمنه وه، خو کله به یې چې سهار وختي خپل ماشومان ښوونځي ته ولېږل، له هغې وروسته به یې په همدې وخت کې مطالعه او لیکل کول. همغه وو چې د یادې مېرمنې لخوا لیکل شوي کتابونه کابو ۶۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه وپلورل شول.

د شپې لخوا مطالعه

۱. دا چې یوویښتمه پېړۍ د مطبوعاتو او مالوماتو پېړۍ ده او مالومات پکې تر بلې هرې مخکینۍ پېړۍ څو چنده زیات لاسته راځي، په همغه اندازه ورسره وخت هم کمېږي، نو ښایي ډېر کسان له همدې امله مطالعې ته زړه نه ښه کوي چې وخت کم او کتابونه ډېر دي. خو دا خبره له دې امله منطقي نه بلل کېږي چې ان د نړۍ تر ټولو شتمن کس «بېل گېټس» اوس هم هره ورځ یو ساعت مطالعه کوي. نوموړی په اونۍ کې یو کتاب لولي او په یو کال کې شاوخوا ۵۲ کتابونه مطالعه کوي. نو د وخت د کموالي پلمه معقوله او پر ځای نه ده. ددې پلمو د جوړولو پر ځای کولای شو له خپل هغه وخت څخه چې په رېښتیني توګه مو په واک کې دی، گټه واخلو. خو هغه کوم وخت دی؟ د شپې له ویده کېدو مخکې وخت هغه وخت دی چې موږ کولای شو کابو یو ساعت یې مطالعې ته ځانګړی کړو.

۲. بل دا چې د شپې له خوب څخه مخکې چې کومه مطالعه کېږي، نو

سهار يې پايله خورا ډېره گټوره وي. ډېری هغه کسان چې پر برياليتوب يې نړۍ وياړي، د هغوی د بريالوی راز او لامل همدا د شپې لخوا مطالعه کول وو، چې د يادو کسانو غوره بېلگې ابو نصر فارابي، بنجامين فرانکلین او داسې نور دي.

۳. له عبدالله ابن مسعود (رض) څخه روايت دی چې حضرت محمد ﷺ به موږ د شپې تر ډېره کېناستو څخه منع کولو، پرته له هغه کسانو چې مطالعه به يې کوله.

د دويم څپرکي پاى

۱. کله بايد مطالعه وکړو؟
۲. سهار وختي مطالعه څه گټه لري؟
۳. کومو نامتو وگړو به سهار وختي مطالعه کوله؟
۴. د شپې لخوا مطالعه کول څه گټه لري؟
۵. کومو مشهورو څېرو به د شپې لخوا مطالعه کوله؟
۶. د سټنفورډ پوهنتون هغه څېړنه چې د خوب په اړه يې ترسره کړې وه، پايله يې څه وه؟
۷. تاسو څه وخت مطالعه کوئ؟

ب: د شپې لخوا

الف: سهار وختي

۱. فکر وکړئ او شتمن شی: دا د امریکایي لیکوال ناپلیون هبل هغه اثر دی چې په ۲۵ کلونو کې ولیکل شو او په ۲۰۱۵ کال کې تر ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شو. یاد کتاب د نړۍ د ۶ هغه غوره کتابونو په ډله کې راغی چې د اقتصاد په اړه لیکل شوي دي.

۲. مثبت فکر: یاد کتاب د ډاکټر نورمن ونسنټ پېل اثر دی چې په نړۍ کې په ۴۴ ژبو ژباړل شوی او له ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی. د یاد کتاب په اړه جېمز کارټر وایي: «دغه کتاب به له ۱۰۰۰ کلونو وروسته هم لوستونکي ولري».

۳. د اغېزناکو خلکو ۷ عادتونه: دغه کتاب د سټېفن کوي اثر دی چې د نړۍ په ګڼو ژبو ژباړل شوی او تر ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی.

۴. د بابل خان: دغه کتاب جورج اېس کلاسون لیکلی دی چې تر ۲,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی او شاوخوا ۴,۰۰۰,۰۰۰ کسانو ته یې د لوستلو سپارښتنه شوې ده.

۵. ته ګټونکې یې: دغه کتاب د هندي لیکوال شیو کھرا مشهور اثر دی چې تر ۳,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی.

۶. هغه راهب چې خپل فېراري موټر یې خرڅ کړ: دغه کتاب د کاناډايي لیکوال رابین شرما تر ټولو مشهور اثر دی چې د نړۍ په ۵۰

دده

۱. فکر وکړئ او شتمن شئ: دا د امریکایي لیکوال ناپلیون هبل هغه اثر دی چې په ۲۵ کلونو کې ولیکل شو او په ۲۰۱۵ کال کې تر ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات وپلورل شو. یاد کتاب د نړۍ د ۶ هغه غوره کتابونو په ډله کې راغی چې د اقتصاد په اړه لیکل شوي دي.

۲. مثبت فکر: یاد کتاب د ډاکټر نورمن ونسنټ پیل اثر دی چې په نړۍ کې په ۴۴ ژبو ژباړل شوی او له ۲۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی. د یاد کتاب په اړه جېمز کارټر وایي: «دغه کتاب به له ۱۰۰۰ کلونو وروسته هم لوستونکي ولري».

۳. د اغېزناکو خلکو ۷ عادتونه: دغه کتاب د سټېفن کويي اثر دی چې د نړۍ په گڼو ژبو ژباړل شوی او تر ۲۵،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی.

۴. د بابل خان: دغه کتاب جورج اېس کلاسون لیکلی دی چې تر ۲،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی او شاوخوا ۴،۰۰۰،۰۰۰ کسانو ته یې د لوستلو سپارښتنه شوې ده.

۵. ته گټونکي یې: دغه کتاب د هندي لیکوال شیو کهرا مشهور اثر دی چې تر ۳،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی.

۶. هغه راهب چې خپل فېراري موټر یې خرڅ کړ: دغه کتاب د کاناډايي لیکوال رایین شرما تر ټولو مشهور اثر دی چې د نړۍ په ۵۰

هېوادونو کې په ۷۰ ژبو لوستل کېږي. یاد کتاب تر ۵،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه زیات پلورل شوی دی.

۷. لا تحزن / مه خفه کېږه: یاد کتاب د عربي لیکوال عایض القرني تر ټول مشهور اثر دی چې کابو ۳،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوی دی.

۸. هېڅوک کامل نه دي: دغه کتاب د جاپاني لیکوال اتوټاکی اثر دی چې له ۳،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه څخه ډېر پلورل شوی دی.

۹. کېمیاګر: دغه کتاب د پاولو کوپلو تر ټولو مشهور اثر دی چې له چاپېدو سره سم یې په نړۍ کې غوغا جوړه کړه. د یاد لیکوال کتابونه ۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوي دي.

۱۰. لوی فکر: یاد کتاب د اوکاوا اثر دی چې تر نورو کتابونو یې ډېر مشهور دی. د یاد لیکوال کتابونه شاوخوا ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوي دي.

۱۱. د لوی فکر جادو: دغه کتاب د ډېوېډ شوارتز اثر دی چې کابو ۷،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوی دی.

۱۲. د سوفي نړۍ: د جوستین گارډر اثر دی چې شاوخوا ۴۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوی دی.

۱۳. سینووه: سینووه

۱۴. قتل په اورگاډي کې: اګاتا کرېستي

۱۵. مه نا امېده کېږئ: سلوي العزیدان

۱۶. له ناکامۍ یې زده کړه: سلوي العزیدان

۱۷. د مینې خلوېست اصول: ایلف شافاک

۱۸. موخې: براین ترېسي

۱۹. شهزاده او سوالگر: وېکتور هوگو

۲۰. سل کاله یوازېتوب: گابریل گارسیا مارکز

۲۱. د نړۍ سل مشهورې خبرې: مصطفى صفا

درېیم څپرکی

که تاسو په ورځ کې یو کتاب ولولئ، نو په کال کې به مو ۳۶۰ کتابونه لوستي وي. که چېرې تاسو سهار له خوبه وروسته او د شپې له خوبه مخکې یو یو ساعت یعنې د ورځې دوه ساعته مطالعه وکړئ، حتمي ده چې خپلو موخو ته به رسېږئ. په دې برخه کې غوره بېلگه چې شي تې کېدای شي چې په کال کې ۳۶۰ کتابونه لولي.

کوم کتابونه باید ولولو؟

د مطالعې اړوند د گڼ شمېر څېړنو پایلې ښايي چې د مطالعې د پيل لپاره تر ټولو غوره کتابونه ناولونه او ژوند ليکونه دي.

ناولونه

لومړۍ: د مطالعې د پيل لپاره ناولونه ځکه غوره گڼل شوي دي چې د خلکو تر منځ ناولونه او د هغوی ليکوالان ډېر محبوبيت لري. لوستونکي نه يوازې دا چې له ناولونو ډېر څه زده کوي، بلکې ډېر خوند هم ترې اخلي. د غوره ناول ليکونکو بېلگې په لاندې ډول دي:

۱. **اگاتا کریسټي:** نوموړې هغه ناول ليکونکې ده چې کتابونه يې په نړۍ کې ۱۰۳ ژبو ته ژباړل شوي او کابو تر بل هر ليکوال څخه ډېر يعنې ۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پورې پلورل شوي دي. د کرسټي کتابونه چې د اېفل څلي څخه لوی څلي ترې جوړېدای شي، په ۲۰۰۳ کال کې يوازې په فرانسه کې ۸،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه وپلورل شول. لوستونکي يې نه يوازې د هغې له کتابونو سره، بلکې خپله له هغې سره هم مينه لري، نو ځکه خو يې د هغې د جنایي ناولونو لپاره نوموړې ته د جرمونو د ملکې لقب ورکړ. تر ټولو مشهور کتاب يې (قتل په اورگاډي کې) دې.

۲. **پاولو کوېلو:** هغه برازیلی جادوگر قلم لرونکی ناول ليکونکی دی چې کتابونه يې شاوخوا ۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه پلورل شوي دي. تر ټولو مشهور ناول يې «کېمياگر» دی. خلک د کوېلو له ناولونو سره دومره مينه

لري چې کله يې د نوي ناول له چاپېدو خبر شي نو د لهونيانو په څېر د کتاب پلورنځيو پر لور منډې وهي.

۳. **جوستين گارډر**: نوموړی د (سوفي نړۍ) په نوم د هغه ناول ليکوال دی چې کابو ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه پلورل شوی دی. یاد کتاب د نړۍ گڼو ژبو ته ژباړل شوی دی او خلک يې له لوستلو ډېر خوند اخلي او همدارنگه ډېر څه ترې زده کوي.

۴. **سينووه**: هغه ليکوال دی چې اثر يې «سينووه» زرگونه کاله وروسته هم خورا ډېر لوستونکي خپل کړل. د سينووه کتاب په اړه ويل کېږي چې که چا دا کتاب نه وي لوستی، نو بيا دې په خپل ځان د لوستونکي د نوم د اېښودلو ادعا نه کوي. که څه هم اوس يعنې يووېشتمه پېړۍ چې د مالوماتو پېړۍ بلل کېږي او ډير ښه کتابونه پکې لېکل شوي، خو بيا هم سينووه کتاب د پوهنغونډ په نوم بلل شوی دی.

۵. **رابين شرما**: د دغه کانادايي ليکوال مشهور اثر د «هغه راهب چې خپل فېراري موټر يې خرڅ کړ» کتاب دی چې کابو ۵,۰۰۰,۰۰۰ ټوکه وپلورل شو. یاد کتاب په نړۍ کې له ۷۰ څخه زياتو ژبو ته وژباړل شو او په ۵۰ هېوادونو کې لوستونکي لري.

دويم: د ناولونو يوه بله گټه دا ده چې په يوه کتاب کې يې هم ډېر خوند پروت وي، او هم پکې ادب، فلسفه، ارواپوهنه، دينپوهنه، کلتور او ټولنپوهنه ځای پر ځای شوي وي. ښې بېلگې يې لاندې ناولونه کېدای شي:

سينووه، د سوفي نړۍ، هغه راهب چې خپل فېراري موټر يې خرڅ کړ، او داسې نور...

درېيم: د ناول لوستلو بله گټه دا ده چې انسان له فطري اړخه له کيسو سره مينه لري، نو دا چې ناول هم د کيسې يو ډول دی، همغه ده چې په پوره مينه او لېوالتيا سره يې تر پايه لولي.

څلورم: ناولونه تر ډېره سمبوليک ليکل شوي وي يعنې هر لوستونکي کولای شي د خپل درک هومره زده کړه ځنې وکړي.

ژوند لیکونه

د ژوند لیکونو (Biographies) لوستل د انسان په ژوند خورا ډېر اغېز کوي. هغه کسان چې د ژوند لیکونو لوستلو یې پر ژوند ژور اغېز کړی دی، په لاندې ډول دي:

۱. **براهام لینکلن:** نوموړی یو عادي ماشوم وو چې بزګري به یې کوله، خو له دې سربېره یې په هر حالت کې د مطالعې کولو هڅه هم کوله. هغه چې کله د جورج واشنگټن ژوندلیک ولوست، دومره اغېز یې ورباندې وکړ چې په پایله کې د خپل هېواد تر ټولو محبوب ولسمشر شو.
۲. **شکسپیر:** هغه هم یو معمولي انسان وو، خو کله یې چې د پلوتارک ژوند لیک ولوست، د نوموړي په ژوند یې دومره اغېز وکړ چې له یوه عادي انسان څخه یې په یو لوی او نامتو شخص بدل کړ.
۳. **ناپېلیون هېل:** نوموړي په داسې حال کې نړۍ ته سترګې پرانیستې چې والدينو یې په ډېر غربت کې ژوند کاوه او یوازې یوه کوټه یې درلوده، هغه به تل په دې تمه وو چې یو څوک ډوډۍ ورته راوړي تر څو خپله گېډه پرې مړه کړي. خو کله یې چې د گڼو نامتو کسانو ژوند لیکونه ولوستل او د هغوی ژوند یې له نږدې وڅېړه، دومره اغېز یې پرې وکړ چې په پایله کې یې د «فکر وکړئ او شتمن شئ» په نوم کتاب ولیکه چې یاد کتاب تر ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ټوکه زیات وپلورل شو.

د درېيم څپرکي پای

۱. کوم کتابونه باید ولولو؟
۲. ولې باید ناولونه ولوستل شي؟
۳. د ژوند لیکونو لوستل څه گټې لري؟
۴. د ۱۰ مشهورو ناولونو نومونه وليکئ؟
۵. د براهام لينکلن د شهرت راز څه وو؟
۶. شکسپير څه ډول وکولای شول چې پر يو لوی او نامتو شخصيت بدل شي؟

د۵

۱. د نړۍ تر ټولو لوی او مشهور پوهنتون (اېم- وي- لومونوسوف) دی چې په مسکو ښار کې واقع دی. یاد پوهنتون ۳۲ پورې دی چې ۴۰۰۰۰ درسي خونې او تالارونه لري.

۲. د نړۍ تر ټولو لوی کتابتون د امریکا کانګرس دی چې کابو ۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰ مختلف ډوله کتابونه پکې دي.

۳. د نړۍ تر ټولو لوی موزیم (بریتېش) موزیم دی.

۴. د نړۍ تر ټولو ډېر ښوونځي په شیکاګو کې دي.

۵. په نړۍ کې تر ټولو لوړ فیس په امریکا کې په یوه ښوونځي کې اخیستل کېږي. په دې ښوونځي کې هر زده کوونکی باید د کال ۴۰۰۰۰ ډالره فیس ورکړي. یاد ښوونځی له ۶۰۰ څخه ډېر زده کوونکي لري.

۶. په مکسیکو ښار کې گرځنده کتابتونونه هم شته. په دې هېواد کې یاد کتابتونونه چې ۵۰۰۰ ټوکه کتابونه لري او د مطالعې لپاره مېزونه او څوکۍ پکې اېښي وي، د هر کور مخې ته ورځي تر څو خلک مطالعه وکړي.

۷. لومړنی کتابتون له میلاد څخه ۳۸۰۰ کاله مخکې په پخواني مصر کې وو.

۸. تر ټولو پخوانی د کتابونو نندارتون د المان په فرانکفورټ ښار کې دی. د یاد نندارتون بنسټ ۵۰۰ کاله وړاندې اېښودل شوی دی چې هر کال د

اکتوبر په میاشت کې ۷۰۰۰ خپرندويې ټولنې ۴۰۰۰۰ ټوکه کتابونه پکې نندارې ته وړاندې کوي.

۹. د افلاطون اکاډمۍ کابو ۸۰۰ کاله فعالیت وکړ.

۱۰. د چاپ ماشین له اختراع کېدو مخکې یوه پیاوړې لیکوال کولای شول چې په کال کې یوازې دوه کتابونه ولیکي.

۱۱. تسای لون چې د چین هېواد اوسېدونکی وو، په ۱۰۵ مېلادي کال کې یې کاغذ اختراع کړ.

۱۲. په اتمه مېلادي پېړۍ کې عرب سرتېرو له نیول شویو چینایانو څخه د کاغذ جوړولو طریقه زده کړه.

۱۳. په یوولسمه مېلادی پېړۍ کې د کاغذ جوړونې لومړنۍ کارخونه د اروپا په اسپانیا ښار کې جوړه شوه.

څلورم څپرکی

دنړۍ د معتبرو سرچینو یعنې US News او World Report د راپورونو پر بنسټ وگړي د خپل عمر ۸ میاشتې د غیر ضروري برېښنالیکونو په لوستلو، ۱۲ میاشتې د غیر ضروري تېلفوني اړیکو په ټینګولو او ۶۰ میاشتې په کتارونو او صفونو کې په درېدو تېروي. یعنې موږ کابو ۸۰ میاشتې وخت بې گټې ضایع کوو، نو په دغه وختونو کې چې بل کار نه شو ترسره کولای، که له ځان سره کتاب ولرو او ویې لولو، کولای شو چې په دغه موده کې کابو ۳۲۰ کتابونه ولولو او له خپل وخت څخه مثبته گټه واخلو.

رابین شرما

څه ډول بايد مطالعه وکړو؟

دا چې مطالعه بايد څه ډول وکړو، ځواب به يې د نړۍ د غوره لوستونکو او مشاهيرو د مطالعې له ډول څخه ترلاسه کړو.

(۱) لېوالتيا

ټاکیو

ولې هر جاپاني بايد د ورځې ۸ ساعته د ځان او ۱ ساعت د خپل هېواد لپاره کار وکړي؟

ټاکیو د خپلو لوړو زده کړو د تر سره کولو لپاره د جرمني په خوا لار، که څه هم هغه په هامبورگ پوهنتون کې زده کړې کولې خو غوښتل يې، چې د خپل هېواد لپاره ماشینونه جوړ کړي.

هغه د پوهنتون پر درسونو سربېره هم ډېر سخت کار کاوه، خو د خپل هېواد لپاره ماشینونه جوړ کړي. له پوهنتون څخه چې فارغ شو، نو پوه شو چې بايد په شخصي توګه کار وکړي، همداسې يې وکړل. پوره ۱۸ کاله يې خواړي وکړه چې هره ورځ به يې ۳ ساعته خوب کاوه او يو وخت به يې ډوډۍ خوړله.

په دې موده کې يې وکولای شول چې د خپل هېواد لپاره ۱۰ ماشینونه جوړ کړي. له ۱۸ کلونو څخه وروسته يې پوره لس ساعته مسلسل خوب وکړ. له هغې وروسته بايد هر جاپاني وګړی د ورځې ۸ ساعته د ځان او ۱ ساعت د خپل هېواد لپاره کار وکړي.

هغه لېونی مینه درلوده څو داسې ماشینونه جوړ کړي چې جاپان پرې لیکل شوی وي، پوره اته لس کاله یې خواري وکړه او بريالی شو.

مایکل فیلیس

هغه څه موده مخکې په لامبو وهلو کې ۳ د سرو زرو مډالونه تر لاسه کړل. نن یوه بله سیالي هم لري، نو راځی وگورو چې هغه د سیالی لپاره څنگه ځان چمتو کوي؟

که څه هم فیلیس تېره اونۍ په لامبو کې ۳ د سرو زرو مډالونه تر لاسه کړل خو نننۍ سیالي هغه یې تر ټولو هغو ډېره مهمه وه.

هغه په ۱۰ بجو د ۲۰۰ مترو په اندازه سیالي لرله، خو له سیالی څخه مخکې یې سخت تمرین پیل کړ. هغه لومړی د خپل مهال وېش له مخې سبا ناری وکړ او وروسته یې د ۸۰۰ متره، ورپسې ۶۰۰ متره، بیا د ۴۰۰ متره، د ۲۰۰ متره او په پای کې د ۲۵ متره لامبو وکړه، یعنې هغه په همدې ورځ کابو ۲۰۲۵ متره تمرین وکړ.

نو تاسې څه فکر کوئ چې د ۲۰۰ متره لامبو لپاره چې څوک په یوه ورځ کې ۲۰۲۵ متره تمرین وکړي، نو بريالی به نشي؟

هر ورو به بريالی کېږي او د دې بریا لامل یې له لامبو سره د بې ساري مینې پایله ده.

نو دا چې کابو د ژوند په ټولو چارو کې لېوالتیا مهم اصل بلل کېږي، په مطالعه کې هم یاد اصل ته ډېر پام کېږي او د نړۍ د مشاهیرو د مطالعې تر ټولو اړین او د پام وړ اصل د خپلې خوښې د کتابونو لوستل وو. دلته

به تاسو د هغه لوستونکو په اړه پوه شئ، چې د خپلې خوښې کتابونه يې لوستي وو.

امام بخاري

هغه له ديني زده کړو سره ډېره مينه درلوده او تل به يې ليک او لوست کاوه. د يادو هڅو په پايله کې يې د صحيح البخاري کتاب وليکه او په دې سره د ځمکې پر مخ تر ټولو لوی عالم وبلل شو.

ولتر

ولتر له ادبياتو سره ډېره مينه درلوده، له همدې امله يې تل په دې برخه کې زده کړې کولې. هغه کابو ۹۹ کتابونه وليکل او د اوولسمې پېړۍ د ادبياتو د لمر لقب يې ترلاسه کړ.

اناتول فرانس

فرانس هم د خپلې خوښې زده کړو په برخه کې ډېرې هڅې وکړې چې په پايله کې د فرانسې د نثر د پاچا لقب ورکړل شو.

احمد شاملو

دا چې هغه له شعر سره نه پرې کېدونکې اړيکې درلودې، له همدې امله يې له ډېرو هڅو وروسته د سپين شعر د بنسټگر لقب ترلاسه کړ.

ګابریل ګارسیا مارکز

نوموړي که څه هم حقوق لوستي وو خو مینه یې له ادب او ادبیاتو سره وه. هغه له ماشومتوبه له ناولونو سره مینه درلوده او تل به یې ناولونه لوستل چې په پای کې یې د «سل کاله یوازېتوب» په نوم ناول ولیکله. یاد کتاب د نړۍ لوی شهکار بلل کېږي.

(۲) موخه

د نړۍ د مشهورو څېرو د بریالو مهم اصل موخه ټاکل بلل شوي دي چې ښې بېلګې یې په لاندې ډول دي.

ماونټ ایورسټ

په نړۍ کې تر ټولو هغو دنگه د غره څوکه په نیپال کې د ماونټ ایورسټ څوکه ده چې (۸۸۵۰) متره لوړوالی لري. د ایډمونډ هیلاري په نوم یوه کس وغوښتل چې همدې دنگې څوکې ته د لومړني کس په توګه وڅېږي. هغه پوهېدو چې د خپل سفر پر مهال به له ډېرو ستونزو سره مخ شي خو دا چې قوي هوډ یې درلود، نو یاد سفر یې پیل کړ. هیلاري ونشوای کولای چې لومړی ځل بریالی شي هغه په داسې حال کې چې له غره څخه رابښکته کېده ویې لیدل چې ځینې ملګري یې مړه شوي دي. خو خپل هوډ یې په یاد و او په دې باور و چې که غر لوړ هم دی خو زه به پرله پسې هڅو له هڅه څخه ډېر لوړ کېدای شم. هماغه و چې په دویم ځل یې له خورا ډېرو ستونزو وروسته وکولای شول چې ماونټ ایورسټ ته د لومړني کس په توګه وڅېږي. د هیلاري د بریالو په دې کې و چې ځان ته یې موخه وټاکله او سخت کار یې ورته وکړ.

د نړۍ تر ټولو لويه دښته

په ۲۰۰۶ ميلادي کال کې دريو ملگرو وغوښتل چې داسې څه ترسره کړي چې خلکو ته ناشوني ښکاري. همداسې يې وکړل او د نړۍ تر ټولو لويې دښتې (صحرا دښتې) څخه پلي تېر شول.

کيوين لين، رې ذهاب او چارلي انگل چې سره ملگري وو، ويې غوښتل يو ناشونی کار ترسره کړي، دوی وغوښتل چې د نړۍ له تر ټولو لويې دښتې څخه د پښو په مزل تېر شي. ياده دښته ۶۹۲۰ کيلومتره ده چې کله پکې هوا گرمه وي، کله ډېر باد وي او داسې نورې ډېرې ستونزې. همدا درې ملگري هم د خپل سفر په وخت ډېر وځورېدل، د ډېرې گرمۍ له امله مريضان شول، ډېر شديد باد به لگېده او آن دا چې پخ دې لويه دښته کې يې لار هم ورکه کړه، خو له خپلې موخې يې لاس وانخيست. خپلو هڅو ته يې دوام ورکړ او د منظم مهالوېش له مخې به يې سفر کاوه. په پای کې يې وکولای شول چې له (۱۱۱) ورځو څخه وروسته خپله ناشونې موخه ترلاسه کړي.

دوی ځکه بريالي شول چې موخه يې وټاکله او په پرله پسې توگه يې سخت کار وکړ. نو ويې کولای شول چې هغه څه ترسره کړي چې نورو هغو ته ناشونی ښکارېدل.

اوپرا ونيفري

په ماشومتوب کې څو ځلې جنسي تېری پرې وشو او د غربت ژوند يې کاوه، خو داسې وخت راغلو چې په اونۍ کې ۳۳۰۰۰۰۰۰ امرکايانو د هغې خپرونې کتلې او په ميلونونو ډالر يې لرل.

هغه نهه کلنه ماشومه وه چې د تره زوی لخوا پرې جنسي تېری وشو. دا یې وروستی ځل نه وه بلکې بیا بیا دا چاره تکرار شوه.

وینفري په یوه ډېره غریبه کورنۍ کې پیدا شوې وه، خو هغې باوجود د دومره ستونزو وغوښتل چې ډېره ښه ویاڼده شي.

هغې د خپلې موخې لپاره مسلسل هڅې کولې چې په پای کې له خپلې تمې څخه هم لوړه لاره. د هغې خپرونې په اونی کې له ۳۳۰۰۰۰۰۰ څخه ډېر امریکایي کټوونکي لري. وینفري د همدې لارې وکولای شول چې (میلیونونه) پیسې هم ترلاسه کړي.

وینفري چې د یادو پېښو څخه وروسته به ډېره ځورېده و یې غوښتل چې نورې نجونې باید له ورته حالت سره مخ نشي نوځکه خو یې موخه وټاکله چې دا غږ به تر ډېرو رسوي چې همداسې یې وکړل.

دا چې یاد اصل یعنې د موخې ټاکل دومره د پام وړ مثبت بدلونونه راوړل نو د نړۍ مشاهیرو هم د مطالعې دویم اصل د خپلې خوښې په برخه کې د کتابونو د شمېر ټاکل وو، یعنې هغوی به ځانته موخه ټاکله خو په اونی، میاشت او کال کې څومره کتابونه باید ولولي چې ځینی بیلگې یې په لاندې ډول دي.

میچل

دا چې هغه ۷۰ کاله عمر درلود او بل فزیکي کار توان یې نه درلود، نو تل به یې مطالعه کوله. هغه د ۸ کلونو په اوږدو کې ۵۰۰۰ کتابونه ولوستل.

فیت جیکسن

دا چې هغه ۹ کلنه ماشومه وه نو د ښوونځي له درسونو پرته یې بله بوختیا نه درلوده، له همدې امله یې په خپل اضافي وخت کې تل مطالعه کوله. هغې وکولای شول چې په ۳ کلونو کې ۲۰۰۰ کتابونه ولولي.

فیدل کاسترو

نوموړی چې کله په زندان کې وو، نو په هرو ۲۴ ساعتونو کې به یې ۱۵ ساعته مطالعه کوله.

انتونی رابینز

هغه وکولای شول چې د ۷ کلونو په اوږدو کې د ارواپوهنې ۷۰۰ کتابونه ولولي.

جي شي تي

دا چې هغه په ژوند کې نورې بوختیاوې هم درلودې، بیا یې هم کولای شوای چې په کال کې ۳۶۰ کتابونه ولولي.

بېل گېټس

هغه د نړۍ دویم شتمن کس بلل کېږي، ښکاره ده چې ډېرې بوختیاوې به ولري، خو نوموړی له خپلو ټولو بوختیاوو سره سره بیا هم په کال کې ۵۲ غوره کتابونه ولولي.

(۳) مسلکي مطالعه

پریټز کریسلر

که یوه ورځ تمرین و نکړم، نو خپلې کمزورۍ رامنځته کېږي.

کریسلر چې د خپل وخت تر ټولو غوره پیانو غږوونکی و، هیمشه به یې تمرین کاوه تر څو په خپل مسلک کې تر ټولو هغو غوره اوسي.

هغه د ځان په اړه وایي (که یوه میاشت تمرین ونکړم نو په اړه یې له اورېدونکو پوښتم، که یوه اونۍ تمرین ونکړم له خپلې مېرمنې څخه یې پوښتم خو که یوه ورځ تمرین ونکړم نو زه پخپله پوهېږم چې له ضعف سره مخ شوی یم).

دا چې کریسلر په پرله پسې ډول په خپل مسلک کې خوارې وکړه نو د خپل وخت د غوره پیانو غږوونکي نوم یې خپل کړ.

مارک سپایټز

هغه د خپلې موخې د تر لاسه کولو لپاره په څلورو کلونو کې پوره ۱۰۰۰۰ ساعته سخت تمرین وکړ.

هغه په لامبو کې ۷ مېالونه اخستي وو، او ریکارډ یې له ځان سره درلود. هغه دا مېالونه د ښه بخت له امله نه، بلکې د سخت کار له امله تر لاسه کړل.

سپایټز په ۴ کلونو کې ۱۰۰۰۰ ساعته تمرین وکړ، یعنې هره ورځ به یې ۸ ساعته کار کاوه. د هغه د همدې هڅو پایله وه چې هغه وکولای شول چې په لامبو کې ۷ مېالونه تر لاسه کړي او ریکارډ یې له ځان سره ولري.

تيري فوکس

هغې به هره ورځ ۲۶ مایله منډه کوله چې یاده چاره یې ۱۴۳ ورځې په مسلسل توګه تر سره کړه.

سلوی العضیدان په خپل مشهور اثر (مه نا امیده کیره) کې د تیری فوکس په اړه کسبه کوي. وایي هغه ۱۸ کلنه وه چې د هډوکو سرطان ورته پیدا شو چې ډېر په چټکۍ سره یې په وجود کې روان و.

هغه تسلیم نشوه او هره ورځ به یې ۲۶ مایله منډه وهلې، هغې یاده چاره ۱۴۳ ورځې په مسلسل ډول ترسره کړه.

فوکس د سیالۍ تر پیلېدو د مخه ۳۳۳۹ مایله منډه وکړه او په پای کې بریالۍ شوه.

یادو کسانو (کریسلر، سپایټز او فوکس) په خپل مسلک کې دومره خواري وکړه چې اوس یې هم نومونه د بیلګو په ډول راوړل کېږي.

اوس به د لا بنی او مسلکي مطالعې لپاره د نړۍ د ځینو غوره لوستونکو نظریې ولولو.

هیگل:

هیگل یا د فلسفې پاچا، نوموړی به تل پر مطالعه بوخت وو، کله به یې چې مطالعه کوله، په کتاب کې به یې یوازې اړین ټکي په نښه کول او کله به یې چې د یاد کتاب د بیا لوستلو اراده وکړه، نو یوازې په نښه شوي ټکي به یې لوستل.

مټ مورېس:

مورېس چې کلونه کيږي مطالعه کوي او سلگونه نړيوال اثار يې لوستي دي، پدې اند دی چې د مطالعې پر مهال اړين ټکي په نښه کول او د يادښت په کتابچه کې ليکل د مطالعې مهم اصل دی. هغه کولای شي چې په خپلو لوستلو کتابونو باندې په لږ وخت کې بيا کتنه وکړي، ځکه چې د ټولو لوستو کتابونو اړين ټکي يې له ځان سره نوټ کړي دي.

بيل گېټس:

بيل د نړۍ په کچه يو غوره لوستونکی دی، هغه په خپله يوه مرکه کې ويلي وو چې زه د مطالعې پر مهال د کتاب اړين ټکي له ځان سره يادښت کوم، له همدې امله اړينه نه ده چې بل څل ټول کتاب له سره ولولم.

براین ټرېسي:

ټرېسي چې د نړۍ په کچه يو مشهور ليکوال دی، په دې باور دی چې د څو ځلې لوستلو په پرتله يوازې يو ځل د هغه متن ليکل ډېر څه رازده کولای شي.

اکسفورډ:

اکسفورډ چې د انگلستان لومړنی او په نړۍ کې تر ټولو مشهور پوهنتون دی، په ياد پوهنتون کې د مطالعې اړوند شوې څېړنې ښايي چې د مطالعې غوره لار او اصل د مهمو برخو په نښه کول او نوټ کول دی.

د۵۵

- اپیکور: خوند لټوونکی فیلسوف بلل کېږي.
- ډېوژن: نوموړی یې سپی فیلسوف بللو.
- سقراط: د فلسفې پلار بلل کېږي.
- ارسطو: د بشر لومړنی ښوونکی بلل کېږي.
- جېمز واط: د صنعتي انقلاب پلار بلل کېږي.
- البرټ انشټین: د شلمې پېړۍ تر ټولو غوره عالم بلل کېږي.
- توماس اډیسن: د اختراع پلار بلل کېږي.
- آدام سمېټ: د عصري اقتصاد پلار بلل کېږي.
- اناتول فرانس: د فرانسې د نثر پاچا بلل کېږي.
- احمد شاملو: د سپین شعر بنسټګر بلل کېږي.
- پابلو پیکاسو: د انځورګرۍ پلار بلل کېږي.
- محمود محفوظ: د نوبل جایزې لومړنی مسلمان ګټونکی بلل کېږي.

پنځم څپرکی

څه موده مخکې یوې څېړنې ثابته کړه چې د کابل پوهنتون شپېته سلنه محصلین په ژور خفگان اخته دي.

تاسې د دې خفگان لامل څه بولئ؟

پدې څپرکي کې د هغو ستونزو حل لارې بیان شوي دي چې د لوستوونکو د خفگان او د مطالعې د کمښت لامل کېږي چې ښه بېلگه یې همدا د کابل پوهنتون محصلین کیدلی شي.

هغه ستونزې چې لوستوونکي ترې خورېږي او نه پرېږدي هغوی ښه مطالعه وکړي چې ځينې يې په لاندې ډول دي.

مطالعه کوم خو زده کېږي مې نه.

مطالعه کوم خو سرعت مې ډېر آهسته دی.

غواړم مطالعه وکړم خو ډېر بوخت یم.

مطالعه کوم خو څه موده وروسته مې له ياده وځي.

مطالعه کوم خو چې څنگه کتاب را واخلم خوب راشي.

مطالعه کوم خو له څو دقيقو وروسته ورسره ستړی کېږم.

غواړم مطالعه وکړم خو حوصله يې نه لرم.

مطالعه مې ډېره خوښه ده خو امکانات يې نه لرم.

مطالعه کوم خو تمرکز نه لرم.

غواړم مطالعه وکړم خو نه پوهېږم چې څنګه.

مطالعه کوم خو په ژوند کې يې نشم عملي کولی.

مطالعه ډېره کوم خو هېڅ ګټه يې نده کړې.

کتاب پیل کړم خو پای ته يې نشم رسولی.

غواړم مطالعه وکړم خو اوس ډېرې ستونزې لرم.

د یادو او ورته نورو ستونزو د حل لپاره ښايي د نړۍ د مشاهيرو هغه کړنلارې مرسته راسره وکړي چې هغوی به د ستونزو د حل په موخه کارولي.

۱. څه فکر کوئ چې محمد علي کلي ولې د خپل وخت تر ټولو هغو غوره سوک وهونکی بلل کېده؟
۲. مايکل جوړېدولې د خپل وخت تر ټولو غوره د باسکيټبال لوبغاړی ونومول شو؟
۳. د اوپرا وينفري خپرونې ولې يوازې په امريکا کې په اونۍ کې ۳۳ ميليونه کتونکي لري؟
۴. مايکل انجلو څنگه تر ټولو هغو غوره هنرمند بلل کېده؟
۵. چارلي چاپلين څنگه وکولی شول چې کابو ټول نړيوال وځنډوي؟
۶. مايکل جکسن بيا څنگه وکولی شول چې د نړۍ غوره نڅاگر شي؟
۷. تيري فوکس څنگه په مېنډه کې د سرو زرو ميډال تر لاسه کړو په داسې حال کې چې د هډوکو په سرطان اخته وه؟
۸. مايکل فليپس څنگه بيا په يوه ورځ کې درې د سرو زرو ميډالونه تر لاسه کړل؟
۹. د مارک سپايتز د دومره بريالو راز په څه کې وو؟
۱۰. جيف بيزوس څنگه د نړۍ د لومړني شتمن په توگه پېژندل کېږي؟
۱۱. ډيموسټين څنگه وکولی شول چې داسې خطيب شي چې زرگونه کاله وروسته يې هم نوم هېر نشي؟

۱۲. ترېسا مور بيا څنگه وکولى شول چې په نړۍ کې د غوره
ښوونکي نوم خپل کړي؟

۱۳. ايد موند هيلارى څنگه وکولى شول چې په نړۍ کې تر ټولو
لوړې د غره څوکې ته د لومړني وگړي په توگه وڅېړي؟

۱۴. کيوين لين، رى زهاب او چارلى انگل څنگه په نړۍ کې د تر
ټولو لويې دښتې څخه پلى تېر شول؟

نو گرانه لوستونکيه څه فکر کوې چې دغه کسانو به په پيل کې ستونزې
نه لرلې، که مايکل انجلو څلور کاله په پرله پسې توگه د شا په تخته نه وى
پروت او کار يې نه وى کړى هغه به دومره بريالى شوى وو، که مايکل
فليس دولس کاله له دمې پرته کار نه وى کړى بريالى شوى به وى، که
مارک سپايتز پوره لس زره ساعته د لامبو تمرين نه وى کړى ښه لامبوزن
کيدلى شوو، او که تيرى فوکس پوره ۱۴۳ ورځې هره ورځ ۲۶ مايله منډه
نه وى کړې نو هغې به د سرو زرو ميدال تر لاسه کړى وى؟

دوى هم په پيل کې خورا ډېرې ستونزې لرلې خو په پاى کې بريالي
شول هغه ځکه چې واضح او قاطع موخې يې لرلې، قوي ارادې يې لرلې،
سخت کار يې وکړو، مبارزې يې وکړې، ښه ليد لورى يې لرلو او د مثبت
فکر خاوندان ول.

اوس که تاسې هم د هغوى په څېر زحمتونه وگالى، نه يوازې دا چې په
مطالعه کې به مو ستونزې حل شي بلکې د سيمې، هېواد او يا هم ښايي
د نړۍ په کچه غوره لسوونکي شى.

شپږم څپرکی

که د نادري او زياتې پوهې لرونکي شخص سره مخ شوی، هرو مرو
ترې وپوښتئ چې کوم کتابونه لولې؟

«رالف اېمرسن»

۱. تاسې ولې مطالعه کوئ؟

.....

.....

.....

۲. تاسې کله مطالعه پیل کړه؟

.....

.....

.....

.....

۳. تاسې له کوم کتاب څخه مطالعه پیل کړه؟

.....

.....

.....

۴. تاسې چا مطالعې ته وهڅولی؟

.....

.....

.....

۵. تېر کال مو څو کتابونه ولوستل؟

.....

.....

.....

۶. اوس کوم کتاب لولی؟

.....

.....

.....

۷. تر اوسه مو څو کتابونه لوستي دي؟

.....

.....

.....

۸. غواړی سېر کال څو کتابونه ولولی؟

.....

.....

.....

۹. غواړئ راتلونکي کال څو کتابونه ولولئ؟

.....

.....

.....

۱۰. تر اوسه مو کوم کتابونه ډېر خوښ شوي دي؟

.....

.....

.....

۱۱. تاسې په کومو برخو کې کتابونه لولئ؟

.....

.....

.....

۱۲. لوستو کتابونو مو په ژوند څه اغېز کړی؟

.....

.....

.....

۱۳. ستاسې کوم ملگري ډېره مطالعه کوي؟

.....

.....

.....

۱۴. تاسې د چا له مطالعې څخه اغېزمن شوي یاست؟

.....

.....

.....

۱۵. تاسې کتاب څه ډول تعریفوی؟

.....

.....

.....

۱۶. که ستاسې ژوند کتاب وای، نوم به یې څه وو؟

.....

.....

.....

۱۷. تاسې ته تر اوسه کومو ملگرو کتابونه ډالۍ کړي دي؟

.....

.....

.....

۱۸. غواړئ چې خپلو ملگرو ته کوم کتابونه ډالۍ کړئ؟

.....

.....

.....

۱۹. مطالعې مو په ژوند څه اغېز کړی؟

.....

.....

.....

۲۰. تاسې په کوم وخت کې مطالعه کوئ؟ ولې؟

.....

.....

.....

۲۱. تاسې په څه ډول ځای کې مطالعه کوئ؟ ولې؟

.....

.....

.....

۲۲. تاسې څه ډول کتابونه لولئ؟ ولې؟

.....

.....

.....

۲۳. تاسې څه ډول مطالعه کوئ؟ ولې؟

.....

.....

.....

۲۴. ایا د مطالعې پر وخت نښه کوونکی قلم او د یادښت کتابچه کاروئ؟ ولې؟

.....

.....

.....

۲۵. د دې کتاب د لوستلو سپارښتنه چا درته وکړه؟

.....

.....

.....

۲۶. دا کتاب مو ولې ولوست؟

.....

.....

.....

۲۷. ایا غواړئ دا کتاب کوم ځانه والی کړئ؟ ځانه؟

.....

.....

.....

۲۸. په دې کتاب کې مو کومې برخې د هام وړ وگرځېدې؟ ولې؟

.....

.....

.....

اخځليکونه

۱. له ناکامۍ يې زده کړه
۲. د نړۍ سل مشهورې څېرې
۳. فکر وکړئ او شتمن شئ
۴. د لوی فکر جادو
۵. مه ناامېده کېږه
۶. شل نوبل گټونکي
۷. د بنجامين فرانکلېن ژوند ليک
۸. بېل گېټس څوک دی؟
۹. موخې
۱۰. د نړۍ زړه راښکونکي مالومات
۱۱. شگفته های خداوند در بدن انسان

که هر ماښام د تلوېزيون
کتلو پر ځای پېنځلس
دقيقې مطالعه وکړئ، په
کال کې به مو ۱۵ کتابونه
لوستي وي. که په همدې
ډول مطالعې ته دوام
ورکړئ، نو په ۷ کلونو کې
به مو ۱۰۰ غوره کتابونه
لوستي وي.

په دې توگه به تاسو د خپل
نسل يو له تر ټولو غوره
لوستو کسانو څخه وگڼل
شئ. يادې موخې ته هره
شپه تر ویده کېدو مخکې
يوازې د ۱۵ دقيقو مطالعې
پر مه رسېدلای شئ.

پرايانه تېريسي

